

**DEMOKRACJA
SOLIDARNOŚĆ I
PRAWA
DLA WSZYSTKICH!**

Istnieje lepszy sposób!

O tym dokumencie 3

Aby zdobyć zaufanie ludzi, musimy zbudować przyszłość lepszą od przeszłości 5

Europejskie Forum Obywatelskie

Społeczeństwo obywatelskie dla UE: manifest wyborczy 2024 9

Koalicja Społeczeństwa Obywatelskiego na rzecz UE

O Europejskim Forum Obywatelskim 20

Spis treści

O tym dokumencie

Niniejszy dokument został opracowany przez Europejskie Forum Obywatelskie (ECF). Składa się z dwóch części, które łącznie stanowią manifest wyborczy ECF na 2024 rok.

Pierwsza sekcja to przedmowa ECF "Aby zdobyć zaufanie ludzi, musimy zbudować przyszłość inną niż przeszłość". Przedstawiono w nim wyzwania przed którymi stawała Europa w ciągu ostatnich pięciu lat. Siły antydemokratyczne starają się te trudności wykorzystać i dlatego konieczne jest otworzenie nowych ścieżek działania na przyszłość, a co najważniejsze słuchanie i odpowiadania na potrzeby ludzi. Aby to było możliwe instytucje UE muszą uznać społeczeństwo obywatelskie za kluczowego partnera w tych wysiłkach.

Drugą częścią tego dokumentu jest manifest Społeczeństwo obywatelskie dla UE stworzony wspólnie przez koalicję sieci UE, w tym ECF. Manifest, poparty został przez ponad 180 organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Określa on nasze żądania dotyczące tego, w jaki sposób instytucje UE mogą i powinny włączać w procesy decyzyjne podmioty społeczeństwa obywatelskiego i promować ich rolę. Narzędziami do osiągnięcia tego celu są: Strategia społeczeństwa obywatelskiego i Umowa o dialogu obywatelskim.

ABY ZDOBYĆ ZAUFANIE LUDZI, MUSIMY ZBUDOWAĆ PRZYSZŁOŚĆ LEPSZĄ OD PRZESZŁOŚCI

Europejskie Forum Obywatelskie

W ciągu ostatnich pięciu lat ludzie w Europie i na całym świecie stanęli w obliczu szeregu kryzysów. Życie stało się trudniejsze, a wiele osób obawia się o swoją przyszłość. Siły antydemokratyczne starają się wykorzystać te obawy i podzielić nasze społeczeństwa.

MOŻE JEDNAK BYĆ INACZEJ:

Wysłuchując się w obawy ludzi i odpowiadając na ich potrzeby, nasi przedstawiciele i przedstawicielki mogą zbudować lepszą przyszłość i odzyskać społeczne zaufanie.

Pokój, sprawiedliwość oraz bezpieczeństwo ludzkie, społeczne i środowiskowe powinny być podstawowymi zasadami i wartościami przyświecającymi polityce Unii Europejskiej. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego każdego dnia dążą do osiągnięcia tych celów, działając często ponad swoje możliwości, aby pomóc potrzebującym. **Możemy zbudować lepszą przyszłość, jeśli organizacje społeczeństwa obywatelskiego staną się kluczowymi uczestniczkami tego procesu.**

Pandemia COVID-19 ujawniła nasze wzajemnie powiązane osobiste, zbiorowe i systemowe słabości.

Pokazała nam, że nierówności społeczne idą w parze z ludzkim cierpieniem, kruchymi gospodarkami i źle funkcjonującymi demokracjami.

Poza katastrofą związaną z kryzysem zdrowia publicznego, pandemia rzuciła światło na ograniczenia naszego globalnego systemu gospodarczego, który jest główną przyczyną niszczenia środowiska i zmian klimatu, braku bezpieczeństwa społecznego i erozji zaufania do demokracji. Powojenny europejski model ochrony socjalnej i ochrony pracy oraz redystrybucji bogactwa prawie zanikł. Dominacja finansów w rozwoju gospodarczym, w połączeniu z globalizacją gospodarczą, stopniowo odbiera instytucjom państwowym uprawnienia do właściwego wdrażania polityki społecznej i świadczenia usług na rzecz dobra wspólnego.

Kryzys klimatyczny stał się głównym zagrożeniem dla naszych społeczeństw

często uderzającym przede wszystkim w tych, którzy w niewielkim stopniu przyczyniają się do globalnego ocieplenia, utraty bioróżnorodności czy zanieczyszczenia środowiska. Zaniedbanie tej kwestii przez światowych polityków przez tak wiele lat doprowadziło nas do tego niebezpiecznego punktu i bez odważnych rozwiązań kryzys ten doprowadzi do katastrofy, z której nie będzie już wyjścia.

Wojna, okupacja i zbrodnie wojenne w Ukrainie i Bliskim Wschodzie, wraz z wieloma innymi długotrwałymi konfliktami zbrojnymi na całym świecie, spowodowały ogromne zniszczenia i ludzkie cierpienie oraz doprowadziły do przesiedleń ludności na dużą skalę. Obietnica UE, że będzie istotnym aktorem na scenie światowej, działającym na rzecz sprawiedliwości i pokoju, nie spełniła się.

Tym bardziej niepokojące jest to, że wiele państw członkowskich koncentruje się na budowaniu "twierdzy Europa", która w ich mniemaniu pozwoli im żyć bezpiecznie.

Kryzysy te nie zostały odpowiednio rozwiązane, podsycając atmosferę strachu i niepokoju zaostrzoną w ciągu ostatnich kilku lat przez rosnące koszty życia, a co za tym idzie nierówności. Ludzie borykający się z ubóstwem, niepewnością, wykluczeniem i dyskryminacją, nabierają przekonania, że system demokratyczny po prostu nie działa.

Zaniedbywanie krzywd dużej części populacji toruje drogę siłom antydemokratycznym do pogłębiania podziałów w naszych społeczeństwach. Podobnie jak w innych mrocznych okresach historii, proponują one podział społeczeństw ze względu na narodowość, pochodzenie etniczne, religię, tożsamość płciową lub orientację seksualną, wraz z narracjami i ofertami politycznymi, które sugerują, że niektórzy są bardziej uprawnieni niż inni do korzystania z efektywnego dostępu do praw społecznych i ekonomicznych oraz zbiorowej ochrony. Zmusza to ludzi do rywalizacji o prawa i godność, do których, zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, są uprawnieni.

MOŻE JEDNAK BYĆ INACZEJ.

Podjmując te wyzwania i działając od wewnątrz naszych instytucji, nasi przedstawiciele i przedstawicielki mogą odbudować zaufanie do demokracji i sprawić, że przyszłość będzie lepsza od przeszłości

Oznacza to priorytetowe traktowanie polityki spójności wewnętrznej i odporności, równości, swobód obywatelskich i uczestnictwa w kształtowaniu polityki europejskiej i krajowej, zgodnie z art. 2, 3 i 11 Traktatów UE oraz Kartą praw podstawowych.

Stawienie czoła tym wyzwaniom w Europie wymaga globalnych odpowiedzi systemowych i nowego impulsu dla **multilateralizmu** i solidarności, w **tym emancypacji od spuścizny kolonialnej i uznania historycznej i obecnej odpowiedzialności społecznej korporacji i bogatych krajów.**

Pokój, sprawiedliwość, bezpieczeństwo ludzkie, społeczne i środowiskowe powinny być podstawowymi zasadami i wartościami przyświecającymi polityce i działaniom Unii Europejskiej w naszych granicach i poza nimi. Stworzenie poczucia bezpieczeństwa oznacza zapewnienie powszechności i nadrzędności skutecznego dostępu do praw i wolności (obywatelskich, politycznych, humanitarnych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych i kulturowych), które mają fundamentalne znaczenie dla ludzkiego życia.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego (CSO) są kluczowymi podmiotami działającymi na rzecz osiągnięcia tych celów.

Każdego dnia, a zwłaszcza w czasach kryzysu, mobilizują swoje środki i wiedzę, ponosząc ciężar niejednokrotnie przekraczający własne możliwości, aby pomagać potrzebującym. Wszędzie znajdują się na pierwszej linii frontu, aby nieść świadectwo wyzwań, z jakimi mierzą się ludzie, pracując nad złagodzeniem tragicznych kosztów kryzysu lub nad załataniem dziur pozostawionych przez politykę instytucjonalną (lub jej brak), szczególnie w przypadku najsłabszych grup naszych społeczeństw.

Jednocześnie walczą o wypełnienie tych luk poprzez promowanie praw, integracji społecznej i równości. Mobilizują ludzi do uczestnictwa w życiu społecznym i demokratycznym. Pracują nad zachowaniem i powiększeniem przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego do **wyrażania poglądów, podejmowania działań i pociągania władz do odpowiedzialności**, co jest niezbędne dla prawdziwie demokratycznych, spójnych i odpornych społeczeństw. Instytucje te, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, coraz ściślej współpracują ponad granicami, aby chronić wartości demokratyczne przed destrukcyjną presją i regresywnymi siłami.

Chociaż ich rola i wpływ są oczywiste, nie zawsze są one uznawane. **Instytucje publiczne muszą uznać organizacje społeczeństwa obywatelskiego za kluczowe w budowaniu lepszej przyszłości i przywracaniu zaufania do demokracji.**

Ich zdolność do swobodnego działania w czasie kryzysu i po jego zakończeniu musi być chroniona i wzmocniana przez instytucje lokalne, krajowe i europejskie. Ich wiedza i praktyki są potrzebne, aby Europa była odporna i gotowa stawić czoła przyszłości.

Wraz z koalicją **Społeczeństwo Obywatelskie dla UE**, ECF wzywa instytucje do sprostania wyzwaniom czasu oraz do uznania, wspierania i współpracy z podmiotami obywatelskimi, których praca i wartości są poświęcone budowaniu demokratycznych i odpornych społeczeństw! 🇵🇱

Manifest wyborczy 2024

Dla lepszej przestrzeni obywatelskiej i
dialogu obywatelskiego

Kontakty: platform@socialplatform.org ; info@civilsocietyeurope.eu

Spółeczeństwo obywatelskie jest istotną częścią zdrowych demokracji.

Odgrywamy kluczową rolę w promowaniu i ochronie praworządności i praw podstawowych. Zapewniamy kluczowe i wzmacniające usługi, które pozwalają ludziom i społeczeństwom być bardziej odpornymi w czasach kryzysu, sprzyjając integracji społecznej. Stwarzamy przestrzeń – zwłaszcza dla grup marginalizowanych – umożliwiającą komunikowanie się z decydentami i uczestniczenie w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą.

Jednak przestrzeń obywatelska – środowisko polityczne, legislacyjne, społeczne i gospodarcze, które umożliwia ludziom i podmiotom społeczeństwa obywatelskiego odgrywanie roli w kształtowaniu naszych społeczeństw – kurczy się na całym świecie, z rosnącymi ograniczeniami we wszystkich tych obszarach. Unia Europejska i jej państwa członkowskie nie są wyjątkiem od tej reguły. Co więcej, dialog obywatelski – niezbędna wymiana między społeczeństwem obywatelskim a decydentami politycznymi – nie jest wystarczająco otwarty, przejrzysty ani regularny, co prowadzi do deficytu demokracji i oznacza, że wiele osób mieszkających w Unii Europejskiej jest pozbawionych wsparcia.

Wyobrażamy sobie Unię Europejską, w której przestrzeń obywatelska jest wzmocniona, a dialog obywatelski jest ceniony i wspierany, tak abyśmy jako społeczeństwo obywatelskie – w tym sektor filantropii – mogli i mogły nadal odgrywać naszą kluczową rolę w osiągnięciu zmian społecznych i zwiększaniu dobrobytu dla wszystkich.

Wzywamy europejskie partie i grupy polityczne do uczynienia przestrzeni obywatelskiej i dialogu obywatelskiego głównymi tematami wyborów europejskich w 2024 r., a przyszły Parlament Europejski i Komisję Europejską do podjęcia konkretnych kroków w ciągu najbliższych pięciu lat w celu prawdziwego uznania, ochrony i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich szczeblach instytucjonalnych.

Europejska strategia na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

Chociaż na szczeblu europejskim podjęto pewne korzystne działania wspierające podmioty obywatelskie, będą one miały ograniczony wpływ na przeciwdziałanie tendencji do kurczenia się przestrzeni dla ich działania, jeśli nie stworzona zostanie kompleksowa strategia Unii Europejskiej poświęcona społeczeństwu obywatelskiemu. Aby wypełnić luki w istniejących politykach i włączyć dobre praktyki do głównego ich nurtu, wzywamy instytucje UE do opracowania Strategii Społeczeństwa Obywatelskiego mającej na **celu wzmocnienie organizacji społeczeństwa obywatelskiego (CSO) obrońców i obrończynie praw człowieka oraz ochronę ich przed atakami i kampaniami oszczerstw**, obejmującą następujące kluczowe obszary:

EUROPEJSKA STRATEGIA NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

BEZPIECZNE I SPRZYJAJĄCE ŚRODOWISKO DLA SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

- Otwarte, bezpieczne, dostępne i sprzyjające otoczenie regulacyjne i polityczne jest warunkiem wstępnym, aby społeczeństwo obywatelskie mogło się rozwijać, odgrywając swoją ważną społeczną rolę. Wszelkie ograniczenia przestrzeni obywatelskiej i bariery dla jego działań muszą zostać usunięte, a wolność zrzeszania się, zgromadzeń i wypowiedzi musi być zagwarantowana we wszystkich sprawach obywatelskich, zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym.
- Wzywamy przedstawicieli i przedstawicielki instytucji na szczeblu unijnym i krajowym do zobowiązania się do formalnego uznania roli, wartości i specyfiki społeczeństwa obywatelskiego oraz do ich promowania, a także ochrony poprzez właściwe środki regulacyjne i polityczne, a w końcu zapewnienia, że wszystkie polityki mające wpływ na sektor społeczeństwa obywatelskiego będą zgodne z prawami podstawowymi Unii Europejskiej.
- Ponieważ wyzwania społeczne mają coraz bardziej europejski, a nawet globalny wymiar, kluczowe znaczenie ma umożliwienie pełnej, ponadnarodowej współpracy między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Należy zająć się istniejącymi przeszkodami w transgranicznej działalności społeczeństwa obywatelskiego - np. niepewnością prawną i podatkową.

EUROPEJSKA STRATEGIA NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

UNIJNY MECHANIZM OCHRONY SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO, OSÓB ZAANGAŻOWANYCH AKTYWISTYCZNIE I NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA

- Osoby pracujące dla społeczeństwa obywatelskiego, w tym osoby zaangażowane w wolontariat, działania aktywistyczne, czy działania w obronie praw człowieka i środowiska, a także społeczności, które reprezentują, muszą być chronione przed wszelkimi formami dyskryminacji z jakiegokolwiek powodu, a także przed sądowymi lub innymi formami nękania, przemocy lub złego traktowania. Szczególną uwagę należy zwrócić na mniejszości, grupy zmarginalizowane i osoby ich broniące, które są częściej atakowane.
- Wzywamy Unię Europejską do opracowania mechanizmu umożliwiającego organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, osobom działającym aktywistycznie, w tym na rzecz praw człowieka, zgłaszanie na bieżąco wszelkich form ataków, gróźb, kampanii oszczerstw i ograniczania przestrzeni obywatelskiej oraz do szybkiego reagowania na takie zgłoszenia. Mechanizm ten powinien obejmować system wczesnego ostrzegania, aby pomóc w zapobieganiu takim zagrożeniom.

EUROPEJSKA STRATEGIA NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

ODPOWIEDNIE FINANSOWANIE

- Jako podmioty społeczeństwa obywatelskiego potrzebujemy odpowiednich zasobów ludzkich, materialnych i finansowych, aby skutecznie wypełniać swoją rolę. Należy zagwarantować dostęp do wieloletniego, spójnego i elastycznego finansowania strukturalnego dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, aby zapewnić im możliwość działania operacyjnego oraz stabilność, długoterminowe planowanie i niezależność.
- Społeczeństwo obywatelskie powinno być zaangażowane w opracowywanie polityk i programów finansowania na wszystkich etapach ich tworzenia, w tym w definiowaniu priorytetów tematycznych i kryteriów dostępności. Należy wprowadzić ustrukturyzowany mechanizm zapewniający odpowiedni i regularny dialog oraz przepływ informacji między społeczeństwem obywatelskim a instytucjami publicznymi na temat wdrażania programów finansowania.
- Należy zwiększyć ogólną dostępność finansowania, zwłaszcza dla małych, oddolnych i wolontariackich organizacji, poprzez uproszczenie procedur administracyjnych i zmniejszenie ogólnego obciążenia biurokratycznego. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinny mieć również zagwarantowany większy dostęp do podstawowego finansowania w formie dotacji, aby móc realizować swoje działania na rzecz kształtowania polityk publicznych oraz rzecznictwo w imieniu grup i społeczności, które reprezentują.
- Polityki unijne i krajowe powinny usuwać przeszkody regulacyjne i fiskalne w dostępie do finansowania i darowizn, w tym transgranicznych, oraz ułatwiać transgraniczną filantropię.

Porozumienie w sprawie dialogu obywatelskiego

Dialog obywatelski powinien być organizowany na równi z dialogiem społecznym w całym cyklu tworzenia polityki i traktowany jako odrębna i uzupełniająca forma zaangażowania obywateli. Wzywamy instytucje Unii Europejskiej do zawarcia porozumienia w sprawie dialogu obywatelskiego, uznającego dialog obywatelski za istotny element europejskiej demokracji uczestniczącej. Porozumienie to powinno zostać opracowane we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, aby w pełni odzwierciedlało jego potrzeby. Powinno ono mieć na celu harmonizację standardów dialogu obywatelskiego w instytucjach Unii Europejskiej i państwach członkowskich, tak aby każda okazja do dialogu obywatelskiego prowadziła do wysokiej jakości zaangażowania. Powinno również zapewniać przestrzeń dla dialogu międzysektorowego na temat zmian przekrojowych i priorytetów strategicznych.

- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego w całej swojej różnorodności muszą mieć zapewnione „miejsce przy stole”, aby wносить znaczący wkład na wszystkich etapach kształtowania polityk - zarówno na poziomie UE, jak i krajowym - w imieniu grup i społeczności, które reprezentują, wykraczając poza konsultacje czy często jedynie fasadowo zaprojektowane współuczestnictwo. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinny być zaangażowane w partnerstwo strategiczne m.in. we współtworzenie polityk, opracowywanie programów, debaty polityczne i ustalanie celów.
- Należy zwiększyć otwartość i przejrzystość unijnych i krajowych procesów politycznych, zapewniając skuteczny dostęp do decydentów i dokumentów - w tym legislacyjnych prac przygotowawczych - oraz udostępniając wszystkie istotne informacje w przystępny, jasny i terminowy sposób.

- Należy potwierdzić i wzmocnić mandat wiceprzewodniczącego Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za dialog ze społeczeństwem obywatelskim. Powinien on zostać opracowany w celu zapewnienia bardziej ustrukturyzowanego dialogu obywatelskiego, a także oceny ogólnej spójności polityk UE mających wpływ na społeczeństwo obywatelskie, w celu wspierania rozwoju przestrzeni obywatelskiej. Mandat powinien również obejmować proaktywne wsparcie dla podmiotów obywatelskich na które wywierane są różnego typu naciski.
- Stałe struktury dialogu obywatelskiego powinny zostać utworzone na odpowiednim poziomie w każdym państwie członkowskim i odpowiednio w instytucjach Unii Europejskiej - w tym w Radzie Europejskiej - zapewniając ogólną spójność i koordynację w ramach instytucji i między nimi. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego uczestniczące w takich strukturach powinny otrzymywać odpowiednie wsparcie w zakresie finansowania i zasobów, aby zapewnić ich zdolność operacyjną do rzeczywistego uczestnictwa w takim dialogu.

O twórcach manifestu

Spółeczeństwo obywatelskie dla Unii Europejskiej to szeroka i zróżnicowana koalicja organizacji społeczeństwa obywatelskiego i filantropii na szczeblu unijnym i krajowym, działająca w takich dziedzinach jak prawa człowieka, polityka społeczna, współpraca międzynarodowa, wspieranie demokracji, ochrona środowiska, zdrowie, młodzież, dzieci, kobiety i dziewczęta oraz reprezentacja grup marginalizowanych. Wspólnie reprezentujemy miliony ludzi mieszkających w UE i jesteśmy niezależni od jakiegokolwiek partii politycznej.

We wszystkich sprawach dotyczących manifestu i kampanii prosimy o kontakt z Social Platform i Civil Society Europe pod adresem:
platform@socialplatform.org lub info@civilsocietyeurope.eu.

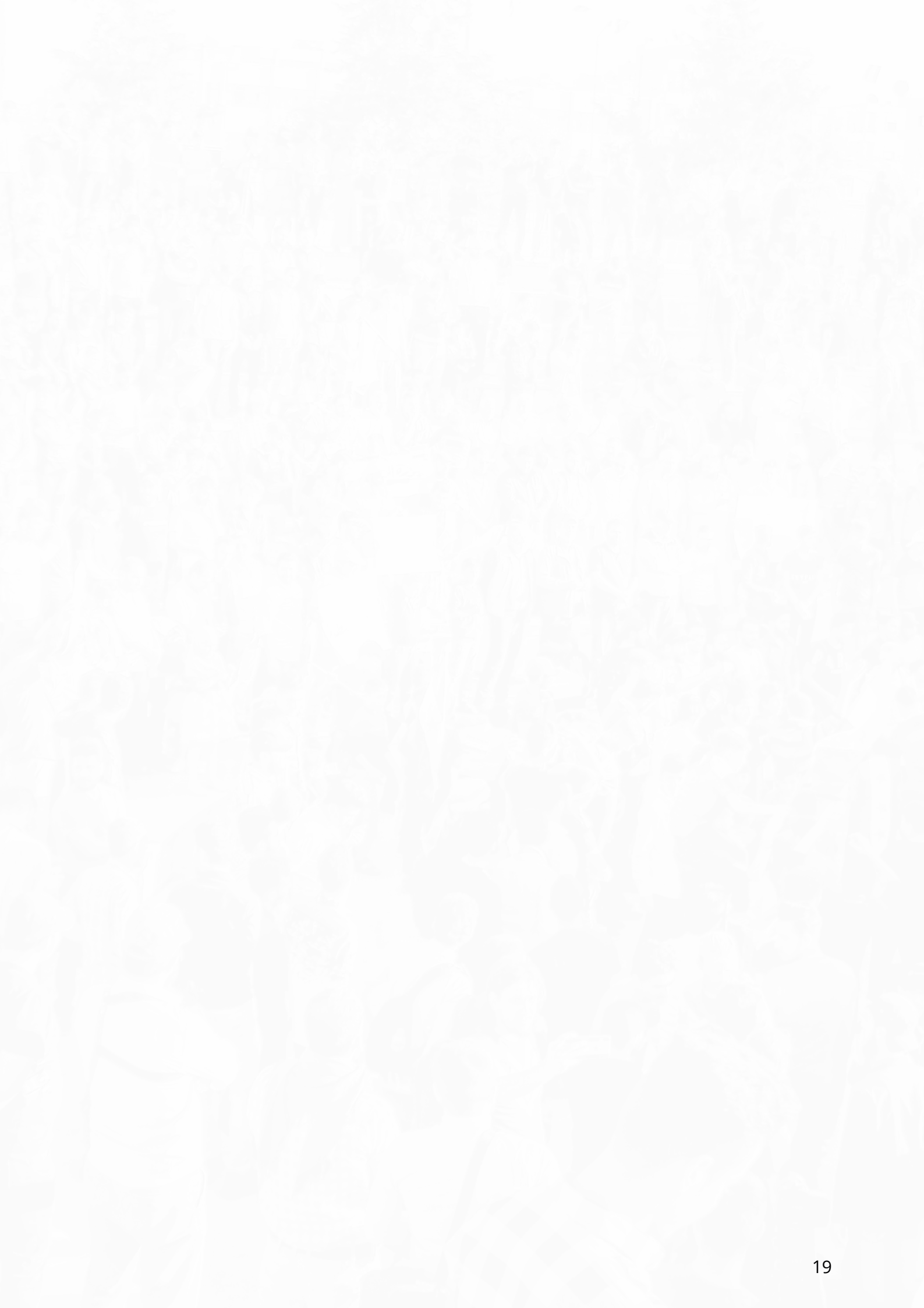
Jesteśmy finansowani przez:

Co-funded by
the European Union

Poglądy i opinie wyrażone w manifeście są wyłącznie poglądami i opiniami twórców manifestu i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy darczyńców. Wyłączną odpowiedzialność za treść ponoszą autorzy i autorki.

O Europejskim Forum Obywatelskim

Europejskie Forum Obywatelskie (ECF) to ogólnoeuropejska sieć ponad 100 stowarzyszeń i organizacji pozarządowych z 29 krajów Europy. Sieć założona w 2005 roku przez nasze organizacje członkowskie od ponad dwóch dekad pracuje, aby zapewnić ochronę przestrzeni obywatelskiej, umożliwić partycypację obywatelską i budować dialog obywatelski na rzecz równości, solidarności i demokracji w Europie.

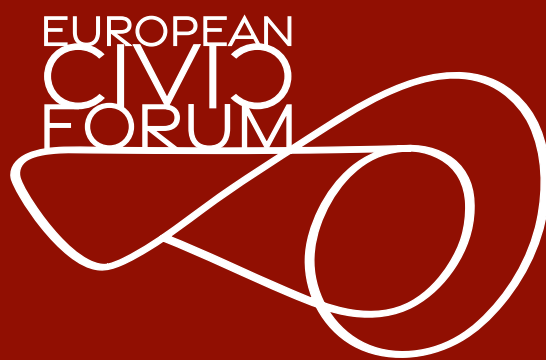
Więcej informacji o ECF!

**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej. Ani Unia Europejska, ani organ udzielający dotacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

CIVIC-FORUM.EU

CIVICSPACEWATCH.EU

Co-funded by
the European Union